

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๑๕๑

สำนักทะเบียนกลาง

๖๖๖ อาคารธนาलगรณทาวเวอร์ ชั้น ๑๑

ถนนบรมราชชนนี แขวงบางบำหรุ

เขตบางพลัด กรุงเทพฯ ๑๐๗๐๐

๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ชักซ้อมการปฏิบัติตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๘
เรียน นายทะเบียนจังหวัด ทุกจังหวัด และนายทะเบียนกรุงเทพมหานคร

อ้างถึง หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๐๙.๑๐/ว ๑๕๖ ลงวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๖๘

ตามที่ สำนักทะเบียนกลางแจ้งให้สำนักทะเบียนจังหวัด ทุกจังหวัด และสำนักทะเบียนกรุงเทพมหานคร แจ้งสำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นทุกแห่งทราบและทำความเข้าใจระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๘ ให้พร้อมที่จะปฏิบัติงานเมื่อมีผลใช้บังคับความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

บัดนี้ ระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๘ ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๔๒ ตอนพิเศษ ๒๕๓ ง ลงวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๖๘ และมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางฉบับดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ถูกต้อง และเกิดประสิทธิภาพในการบริการประชาชน จึงขอชักซ้อมแนวทางปฏิบัติเพื่อให้แจ้งนายทะเบียนอำเภอ นายทะเบียนท้องถิ่น และนายทะเบียนผู้รับแจ้งถือปฏิบัติ ดังนี้

๑. การขอหนังสือรับรองการตาย (ท.ร. ๒๐/๒) ตามข้อ ๗๑/๒ เป็นการกำหนดแนวทางปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับหลักฐานการตายกรณีบุคคลที่เสียชีวิตในประเทศไทย แต่ไม่มีการแจ้งการตาย ไม่มีมรณบัตรหรือเคยแจ้งการตายแล้ว แต่มรณบัตรหรือเอกสารรับแจ้งการตายที่นายทะเบียนผู้รับแจ้งออกให้ชำรุด สูญหายไม่สามารถคัดสำเนาหรือคัดทะเบียนการตายได้ โดยมีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑.๑ ผู้ตาย จะเป็นผู้มีสัญชาติไทยหรือคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยหรือบุคคลไม่มีสถานะทางทะเบียนก็ได้ แต่จะต้องเป็นบุคคลที่มีเลขประจำตัวประชาชน ๑๓ หลัก และมีรายการบุคคลในฐานข้อมูลทะเบียนกลาง และต้องเสียชีวิตในราชอาณาจักรไทย

๑.๒ ผู้ขอหนังสือรับรองการตาย ได้แก่ บิดาหรือมารดาหรือผู้ปกครองของคนตาย คู่สมรสของคนตาย ผู้สืบสันดานของคนตาย ผู้มีส่วนได้เสียที่มีความจำเป็นต้องมีหลักฐานการตายของคนตาย หรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจจากบุคคลดังกล่าว

๑.๓ พยานหลักฐาน ได้แก่

๑.๓.๑ หลักฐานผู้ขอ

(๑) บัตรประจำตัวประชาชนหรือบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย

(๒) หนังสือมอบหมายพร้อมด้วยบัตรหรือสำเนาบัตรของผู้มอบหมาย (ถ้ามี)

(๓) หลักฐานการเป็นผู้มีส่วนได้เสีย เช่น สูติบัตร สำเนาทะเบียนบ้าน

หรือทะเบียนประวัติ พินัยกรรม เป็นต้น (ถ้ามี)

๑.๓.๒ หลักฐานผู้ตาย

(๑) บัตรประจำตัวประชาชนหรือบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย (ถ้ามี)

(๒) สำเนาทะเบียนบ้านหรือสำเนาทะเบียนประวัติหรือเอกสารราชการ

ที่ปรากฏชื่อรายการบุคคลและเลขประจำตัวประชาชนของผู้ตาย

(๓) หลักฐานที่แสดงว่าผู้ตายได้ตายในราชอาณาจักรไทย เช่น หนังสือรับรองการตาย (ท.ร. ๔/๑) รูปถ่ายงานศพของคนตาย หลักฐานการจัดการศพ เป็นต้น (ถ้ามี)

๑.๓.๓ สำนักทะเบียนที่ยื่นคำร้อง ได้แก่ สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่น แห่งที่บุคคลนั้นตาย หรือมีชื่อในทะเบียนบ้านหรือทะเบียนประวัติขณะที่มีการจำหน่ายตาย หรือสำนักทะเบียน ที่ผู้ยื่นคำร้องมีชื่อในทะเบียนบ้านหรือทะเบียนประวัติ

๑.๓.๔ การปฏิบัติ

(๑) ผู้ขอตั้งยื่นคำร้องตามแบบ ท.ร. ๓๑ พร้อมพยานหลักฐานต่อนายทะเบียน ณ สำนักทะเบียน ตามข้อ ๑.๓.๓ เมื่อนายทะเบียนได้รับคำร้องพร้อมพยานหลักฐานของผู้ยื่นคำร้องแล้ว ให้ออกไปรับคำร้องหรือสำเนาคำร้อง ท.ร. ๓๑ มอบให้ผู้ยื่นคำร้องไว้เป็นหลักฐาน

(๒) ให้ผู้ช่วยนายทะเบียนที่นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นมอบหมาย แล้วแต่กรณี ดำเนินการดังนี้

(๒.๑) ตรวจสอบพยานหลักฐานของผู้ยื่นคำร้อง และตรวจสอบข้อมูลผู้ตาย จากฐานข้อมูลทะเบียนกลางในระบบคอมพิวเตอร์ว่าผู้ตายมีชื่อหรือเคยแจ้งการตายไว้แล้วหรือไม่

(๒.๒) สอบสวนผู้ยื่นคำร้องและพยานบุคคลผู้มาเชื่อถือไม่น้อยกว่าสองคน ให้ปรากฏข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการตายและประวัติของผู้ตาย แล้วให้ผู้ยื่นคำร้องและพยานบุคคลลงลายมือชื่อ หรือพิมพ์ลายนิ้วมือในบันทึกการสอบสวนต่อหน้าผู้ช่วยนายทะเบียนและพยานอย่างน้อยสองคน

(๒.๓) กรณีผู้ตายได้ตายในเขตพื้นที่สำนักทะเบียนอื่น ให้สำนักทะเบียน ที่รับคำร้องส่งหนังสือขอตรวจสอบข้อเท็จจริงไปยังสำนักทะเบียนแห่งที่บุคคลนั้นตายพร้อมด้วยพยานหลักฐาน ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาออกหนังสือรับรองการตาย ทั้งนี้ ให้สำนักทะเบียนแห่งที่บุคคลนั้นตาย แจ้งผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงกลับไปยังสำนักทะเบียนที่รับคำร้อง ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้ง หากไม่สามารถดำเนินการได้ ไม่ว่าด้วยเหตุใดให้แจ้งเหตุที่ไม่อาจดำเนินการนั้นภายในระยะเวลาดังกล่าวด้วย

(๒.๔) ให้ผู้ยื่นคำร้องนำพยานเอกสาร พยานบุคคล และพยานหลักฐานอื่น ที่เกี่ยวข้องไปให้ผู้ช่วยนายทะเบียนตรวจสอบและสอบสวนภายในระยะเวลา ๙๐ วัน นับแต่วันที่ยื่นคำร้อง

(๒.๕) เมื่อผู้ยื่นคำร้องขอหนังสือรับรองการตายได้นำพยานเอกสาร พยานบุคคลและพยานหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องเสนอต่อผู้ช่วยนายทะเบียนและได้ดำเนินการตาม (๒.๑) - (๒.๔) แล้ว ให้ผู้ช่วยนายทะเบียนรวบรวมคำร้องและพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง พร้อมความเห็นเสนอนายทะเบียนอำเภอ หรือนายทะเบียนท้องถิ่น ภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่ได้รับพยานหลักฐานครบถ้วน เพื่อพิจารณาและมีคำสั่งต่อไป

(๓) เมื่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นตรวจสอบความถูกต้อง ของพยานเอกสารและความครบถ้วนสมบูรณ์ของประเด็นการสอบสวนพยานบุคคลแล้ว ให้พิจารณาวินิจฉัย และมีคำสั่งให้แล้วเสร็จภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับเรื่องจากผู้ช่วยนายทะเบียน

(๔) กรณีนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นพิจารณาเห็นว่า พยานหลักฐานของผู้ร้องน่าเชื่อถือได้ว่าผู้ตายได้ตายไปแล้วจริง ให้ออกหนังสือรับรองการตาย ตามแบบ ท.ร. ๒๐/๒ ให้แก่ผู้ร้อง โดยหนังสือรับรองการตาย ตามแบบ ท.ร. ๒๐/๒ ให้นายทะเบียนจัดทำเป็น ๒ ตอน มีรายการเหมือนกัน ตอนที่ ๑ มอบให้แก่ผู้ร้อง ส่วนตอนที่ ๒ ให้เก็บรักษาไว้ที่สำนักทะเบียน สามารถตรวจสอบและคัดรับรองสำเนาได้ ทั้งนี้ ให้นายทะเบียนจัดทำทะเบียนคุมการออกหนังสือรับรองการตายไว้เป็นหลักฐานและลงรายการให้เป็น ปัจจุบันเสมอ

(๕) กรณีนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นพิจารณาเห็นว่า พยานหลักฐานของผู้ร้องไม่เพียงพอที่จะยืนยันได้ว่าผู้ตายได้ตายไปแล้วจริง ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียน ท้องถิ่นส่งใบอนุญาตในคำร้อง ท.ร. ๓๑ แล้วแจ้งคำสั่งดังกล่าวให้ผู้ร้องเป็นหนังสือทราบภายใน ๓ วันนับแต่ วันที่มีคำสั่ง โดยระบุเหตุผลซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ ข้อกฎหมายที่อ้างอิง

/ข้อพิจารณา...

ข้อพิจารณาและข้อสนับสนุนในการใช้ดุลพินิจของนายทะเบียน สิทธิในการอุทธรณ์ การยื่นคำอุทธรณ์ และระยะเวลาการอุทธรณ์ไว้ในหนังสือดังกล่าวด้วยตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ทั้งนี้ การอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นต้องทำเป็นหนังสือ โดยระบุข้อโต้แย้ง และข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่อ้างอิงประกอบด้วย

๑.๓.๕ ระยะเวลาดำเนินการ ๓๐ วัน (ไม่รวมระยะเวลาการตรวจสอบไปยังสำนักทะเบียน แห่งที่บุคคลนั้นตาย)

อนึ่ง เนื่องจากปัจจุบันชุดคำสั่งปฏิบัติงานสำหรับการออกหนังสือรับรองการตาย ท.ร. ๒๐/๒ ด้วยระบบคอมพิวเตอร์ ยังไม่เสร็จสมบูรณ์ ดังนั้น จึงขอให้นายทะเบียนที่เกี่ยวข้องจัดทำหนังสือ รับรองการตายด้วยระบบ manual ไปพลางก่อน โดยให้จัดทำเป็น ๒ ฉบับที่มีข้อความถูกต้องตรงกัน ฉบับหนึ่งมอบให้แก่ผู้ยื่นคำขอ ส่วนอีกฉบับให้เขียนหรือพิมพ์คำว่า “สำเนาฉบับ” ไว้ด้านบนเหนือรูปครุฑ เพื่อบันทึกภาพ (scan) ไว้ในฐานะข้อมูลฯ และจัดเก็บเอกสารไว้เป็นหลักฐาน เมื่อชุดคำสั่งปฏิบัติงานสำหรับการ ออกหนังสือรับรองการตาย ท.ร. ๒๐/๒ ด้วยระบบคอมพิวเตอร์ เสร็จสมบูรณ์แล้ว จะได้แจ้งให้ทราบต่อไป

๒. การแจ้งการย้ายออกของบุคคลที่เดินทางไปต่างประเทศ ตามข้อ ๘๔/๑ เป็นการกำหนด แนวทางปฏิบัติสำหรับกรณีบุคคลที่เดินทางไปต่างประเทศ และไม่ประสงค์ที่จะย้ายออกจากทะเบียนบ้านเดิม ไปอยู่ในทะเบียนบ้านกลาง โดยดำเนินการดังนี้

๒.๑ ให้เจ้าบ้านที่มีผู้ย้ายออกจากบ้านเพื่อไปต่างประเทศ หรือผู้ที่ประสงค์จะย้ายออก หรือบุคคลที่ได้รับมอบหมายจากบุคคลดังกล่าว ยื่นคำร้องตามแบบ ท.ร. ๓๑ ต่อผู้รับแจ้ง ณ สำนักทะเบียนอำเภอ หรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นแห่งที่ผู้นั้นมีภูมิลำเนาตามทะเบียนบ้าน ท.ร. ๑๓ หรือ ท.ร. ๑๔ แล้วแต่กรณี พร้อมด้วยบัตรประจำตัวประชาชนหรือบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยของผู้แจ้ง หนังสือมอบหมาย พร้อมด้วยบัตรหรือสำเนาบัตรของผู้มอบหมาย (ถ้ามี) และสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านที่จะแจ้งย้ายออก (ถ้ามี) กรณีดังกล่าวจะไม่สามารถยื่นคำร้องขอแจ้งย้ายปลายทางหรือแจ้งย้ายต่างสำนักทะเบียนที่ผู้ย้ายไม่มีชื่อ ในทะเบียนบ้านได้

๒.๒ เมื่อนายทะเบียนผู้รับแจ้ง ได้รับแจ้งการย้ายออก ให้ดำเนินการ ดังนี้

๒.๒.๑ ตรวจสอบสถานะของผู้แจ้งว่าเป็นเจ้าบ้าน หรือผู้ประสงค์จะย้ายออก หรือเป็น บุคคลที่ได้รับมอบหมาย แล้วตรวจสอบเอกสารหลักฐานของผู้แจ้ง หากผู้แจ้งไม่มีหรือไม่ได้นำสำเนาทะเบียนบ้าน ฉบับเจ้าบ้านที่ปรากฏรายการบุคคลที่จะแจ้งย้ายออกมาด้วย ให้นายทะเบียนบันทึกไว้เป็นหลักฐาน

๒.๒.๒ กรณีเจ้าบ้านซึ่งมิใช่ผู้ย้ายที่อยู่หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าบ้านเป็นผู้แจ้งย้าย ให้นายทะเบียนสอบถามบันทึกให้ปรากฏเป็นหลักฐานว่าการแจ้งย้ายที่อยู่ดังกล่าวเป็นไปตามเจตนาของผู้ย้าย ที่เดินทางไปต่างประเทศ และผู้แจ้งยอมรับในความผิดที่จะเกิดขึ้นหากมิได้เป็นไปตามถ้อยคำที่แจ้งไว้กับนายทะเบียน

๒.๒.๓ รับแจ้งการย้ายออกตามข้อ ๘๑ โดยอนุโลม และพิมพ์ใบแจ้งการย้ายที่อยู่ ตอนที่ ๑ เท่านั้น เพื่อให้ผู้แจ้งตรวจสอบความถูกต้องและลงชื่อไว้เป็นหลักฐาน แล้วจัดเก็บเอกสารแจ้งการย้าย ที่อยู่ดังกล่าวเก็บไว้ในระบบคอมพิวเตอร์ตามขั้นตอนที่กำหนด

๒.๒.๔ จำหน่ายรายการผู้ย้ายที่อยู่ในทะเบียนบ้านในฐานะข้อมูลทะเบียนราษฎร และสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน โดยประทับคำว่า “ย้าย” ด้วยหมึกสีน้ำเงิน ไว้หน้ารายการคนย้ายออก และหมายเหตุในใบแจ้งการย้ายที่อยู่และสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านในช่อง “ไปอยู่ที่” ว่า “ไปประเทศ.....”

๒.๒.๕ เพิ่มชื่อผู้ย้ายเข้าในทะเบียนบ้านชั่วคราวสำหรับบุคคลที่เดินทางไปต่างประเทศ ของสำนักทะเบียน หากสำนักทะเบียนใดยังไม่มีทะเบียนบ้านชั่วคราวดังกล่าว ให้กำหนดทะเบียนบ้านชั่วคราว สำหรับบุคคลที่เดินทางไปต่างประเทศประจำสำนักทะเบียนด้วย

๒.๓ กรณีบุคคลดังกล่าวเดินทางกลับจากต่างประเทศและประสงค์แจ้งการย้ายที่อยู่ ให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งดำเนินการตรวจสอบหลักฐานการเดินทางกลับจากต่างประเทศของผู้ย้ายที่อยู่ แล้วดำเนินการรับแจ้งย้ายออกจากทะเบียนบ้านชั่วคราวสำหรับบุคคลที่เดินทางไปต่างประเทศไปเข้าทะเบียนบ้าน ตามที่ผู้แจ้งประสงค์จะขอย้ายเข้า ตามระเบียบว่าด้วยการย้ายต่อไป

๓. กรณีคนสัญชาติไทยที่มีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้านเสียสัญชาติไทยตามกฎหมายตามข้อ ๑๑๕/๒ เมื่อสำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นได้รับแจ้งหรือตรวจพบรายการบุคคลใดในทะเบียนบ้าน ท.ร. ๑๔ หรือทะเบียนบ้านกลาง ท.ร. ๑๔ ซึ่งสำนักทะเบียนกลางได้บันทึกเพิ่มเติมรายการในทะเบียนประวัติราษฎรไว้ว่าเป็นผู้เสียสัญชาติไทยตามประกาศการเสียสัญชาติไทยในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ดำเนินการดังนี้

๓.๑ หากผู้เสียสัญชาติไทยเป็นบุคคลประเภท ๘ กลุ่มทั่วไป และมีใบสำคัญถิ่นที่อยู่หรือใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว ให้นายทะเบียนดำเนินการแก้ไขรายการสัญชาติจาก “สัญชาติไทย” เป็น “ไม่ได้สัญชาติไทย” หรือ “สัญชาติอื่น” ตามที่ระบุในใบสำคัญถิ่นที่อยู่ ตามแบบพิมพ์ที่กำหนดในข้อ ๑๓๔ (๒๑) โดยไม่ต้องจำหน่ายเลขประจำตัวประชาชนเดิม

๓.๒ หากผู้เสียสัญชาติไทยเป็นบุคคลประเภท ๘ กลุ่มอื่น อาทิ กลุ่มที่ได้รับสัญชาติไทยตามมาตรา ๗ ทวิ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ หรือกลุ่มที่ได้รับสัญชาติไทยตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นต้น และมีใบสำคัญถิ่นที่อยู่หรือใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว ให้นายทะเบียนดำเนินการจำหน่ายเลขประจำตัวประชาชนเดิม แล้วกำหนดเลขประจำตัวประชาชนใหม่เป็นบุคคลประเภท ๘ กลุ่มทั่วไป ตามแบบพิมพ์ที่กำหนดในข้อ ๑๓๔ (๒๓) โดยปฏิบัติตามระเบียบข้อ ๑๐๑ โดยอนุโลม

๓.๓ หากผู้เสียสัญชาติไทยเป็นบุคคลประเภท ๑, ๒, ๓, ๔, ๕ หรือ ๘ ที่ไม่มีหรือไม่ทราบว่ามีใบสำคัญถิ่นที่อยู่หรือใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว ให้นายทะเบียนดำเนินการจำหน่ายเลขประจำตัวประชาชนเดิม แล้วกำหนดเลขประจำตัวประชาชนใหม่เป็นบุคคลประเภท ๘ กลุ่มทั่วไป ตามแบบพิมพ์ที่กำหนดในข้อ ๑๓๔ (๒๓) โดยปฏิบัติตามระเบียบข้อ ๑๐๔ โดยอนุโลม และหากภายหลังปรากฏว่าผู้เสียสัญชาติไทยหรือผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำหลักฐานใบสำคัญถิ่นที่อยู่หรือใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวมาแสดงต่อนายทะเบียน ให้นายทะเบียนดำเนินการตามระเบียบข้อ ๑๐๑ ต่อไป

๓.๔ เมื่อนายทะเบียนได้ดำเนินการตามข้อ ๓.๑ ข้อ ๓.๒ หรือข้อ ๓.๓ แล้ว ให้แจ้งเจ้าบ้านนำสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านมาแก้ไขรายการให้ถูกต้องตามข้อเท็จจริง ภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่รับหนังสือแจ้ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายนิรัตน์ พงษ์สิทธิถาวร)
ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สำนักบริหารการทะเบียน
ส่วนการทะเบียนราษฎร
โทร ๐-๒๗๙๑-๗๓๑๒-๖
โทรสาร ๐-๒๗๙๑-๗๓๓๙